

Annetut lausunnot hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Hyvinvointijaosto 29.11.2023 § 52

Lupalautakunta 14.12.2023 § 101
775/00.01.02.00/2023

Valmistelija: kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tiivistelmä

Hyvinvointijaosto on päätöksellään 29.11.2023 § 52 lähettänyt hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksen lausunnoille infralautakunnalle, lupalautakunnalle, sivistyslautakunnalle, vapaa-aikalautakunnalle, kaupunkikehitysjaostolle, nuorisovaltuustolle, vanhusneuvostolle sekä vammaisneuvostolle. Lausuntojen antamisen määräaika on 31.1.2024 mennessä.

Selostus asiasta

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Aukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yksi kaupungin tärkeimmistä tehtävistä sisältyen kaikkiin kaupungin lakisääteisiin tehtäviin. Kaupungin tavoitteena on tarjota mahdollisuudet ja puitteet aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään sekä turvalliseen ja viihtyisään toimintaympäristöön kaiken ikäisille ja toimintakykyisille kaupunkilaisille. Kaupungissa edellytyksiä hyvinvoinnille ja terveydelle luovat niin koulutus-, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt, kotouttamisen ja työllisyyden tukeminen sekä monet muut kunnan tehtävät.

Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun ja laadintaan ovat osallistuneet hyvinvointikoordinaattori, kaupungin johtoryhmä eli Hyte-johtoryhmä, kaikki toimialat eli Kestävä Raisio -työryhmä, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, hyvinvointijaosto, lautakunnat ja kaupunginvaltuusto. Prosessi on sisältänyt työpajoja, kyselyitä, kohtaamiseen tilaisuuksia ja seminaareja eri kohderyhmille. Työ on ollut laaja-alaisesti keskeisiä viranhaltijoita osallistava.

Raision hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu samanaikaisesti Varsinais-Suomen hyvinvointialueen eli Varhan alueellisen hyvinvointisuunnitelman kanssa. Varhan alueellista hyvinvointisuunnitelmaa on hyödynnetty Raision hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyssä. Tämä on ollut tärkeää niin yhteistyön vahvistamisen kannalta kuin myös suunnitelmien linkittymisen tasolla.

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat Raision kaupungin strategian teemoihin ja tavoitteisiin, lakisääteisyteen kunnan velvoitteista edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä,

kaupunkilaisten, luottamushenkilöiden, kaupungin johdon ja toimialojen osallistamiseen, eri yhteistyötoimijoiden kuten järjestöjen ja Varhan yhteistyön kehittämiseen, indikaattorien osoittaman uusimpaan saatavilla olevaan tietoon sekä muihin kaupunkitasoisiin, Varhan alueellisiin sekä kansallisesti linkittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Hyvinvointisuunnitelman kaupunkitasoiset tavoitteet ja toimenpiteet on kohdennettu kaikille ikäryhmille huomioiden erityisesti työikäiset, ikääntyvät ja eri tavoin toimintakykyiset asukkaat. Lasten ja nuorten tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet tullaan kuvaamaan valmisteilla olevassa Raison lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, joka linkittyy hyvinvointisuunnitelmaan.

Lausunto

Hyvinvointisuunnitelma on kattava koonti kaupungin monipuolisesta työstä hyvinvointiasioiden eteen. Suunnitelmaan valikoidut painopisteet ovat monipuolisia, oikeasuuntaisia ja niiden sisältö on poikkileikkaavaa yli toimiala- ja vastuualuerajojen.

Kaupunkikehityspalveluiden vastuualueelta on suunnitelmaan nostettu mukaan esille erilaiset ohjelmatyöt, joita kaupunkikehityspalveluissa tehdään. Suunnitelmassa on nostettu esille niin kotouttamisohjelmassa, ympäristöohjelmassa kuin vaikkapa kaavoitusohjelmassa mukana olevia toimenpiteitä. Näiden edellä mainittujen ohjelmien toimenpiteet ovat keskeinen ja toimiva keino edesauttaa hyvinvointisuunnitelmassakin esille nostettujen painopisteiden hyvää toteutumista.

Esittelijä	Kaupunkikehitysjohdaja Samu Mattila
Päätösehdotus	Lupalautakunta antaa edellä mainitun mukaisen lausunnon Raison kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Annetut lausunnot hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Hyvinvointijaosto 29.11.2023 § 52

Infralautakunta 16.01.2024 § 7
775/00.01.02.00/2023

Valmistelija: tekninen johtaja Timo Oja, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Raision kaupungin hyvinvointijaosto hyväksyi hyvinvointisuunnitelman luonnoksen kokouksessaan 29.11.2023 § 52 ja lähetti hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 luonnoksen lausunnoille infralautakunnalle, lupalautakunnalle, sivistyslautakunnalle, vapaa-aikalautakunnalle, kaupunkikehitysjaostolle, nuorisovaltuustolle, vanhusneuvostolle sekä vammaisneuvostolle. Lausuntojen antamisen määräaika on 31.1.2024 mennessä.

Kuntalain (410/2015) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Terveystieteidenhuoltolaissa (1326/2010) määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelma on kuntastrategian osa, joka kuvaa valtuustokausittaisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Hyvinvointisuunnitelma voi sisältää myös muita vapaaehtoisia tai lakisääteisiä hyvinvointia tukevia suunnitelmia.

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yksi kaupungin tärkeimmistä tehtävistä sisältyen kaikkiin kaupungin lakisääteisiin tehtäviin. Kaupungin tavoitteena on tarjota mahdollisuudet ja puitteet aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään sekä turvalliseen ja viihtyisään toimintaympäristöön kaiken ikäisille ja toimintakykyisille kaupunkilaisille. Kaupungissa edellytyksiä hyvinvoinnille ja terveydelle luovat niin koulutus-, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt, kotouttamisen ja työllisyyden tukeminen sekä monet muut kunnan tehtävät.

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2024–2025

Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun ja laadintaan ovat osallistuneet hyvinvointikoordinaattori, kaupungin johtoryhmä eli Hyte-johtoryhmä, kaikki toimialat eli Kestävä Raisio -työryhmä, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, hyvinvointijaosto, lautakunnat ja kaupunginvaltuusto.

Prosessi on sisältänyt työpajoja, kyselyitä, kohtaamiseen tilaisuuksia ja seminaareja eri kohderyhmille. Lapsiperheille toteutettiin alueellinen hyvinvointikysely yhteistyössä Varhan palvelualue 5 kuntien eli Naantalin ja Ruskon kanssa keväällä 2023. Kohtaamisen tilaisuuksia järjestettiin osana asukasbudjetoinnin ideointivaihetta keväällä ja kesällä 2023. Työpajat vaikuttamistoimielimille ja hyvinvointijaostolle toteutettiin touko- ja kesäkuussa 2023. Kaupungin toimialat eli Kestävä Raisio -työryhmän työpajat toteutettiin touko- ja elokuussa. Päätäjille työpajoja toteutettiin osana hyvinvointijaoston kokouksia ja valtuustolle sekä lautakunnille suunnatussa hyvinvointiseminaarissa syyskuussa 2023. Järjestöt ja seurakunta ovat olleet mukana Varhan palvelualue 5 eli Naantalin, Raision ja Ruskon yhteisessä lasten ja nuorten hyvinvointityöpajassa keväällä ja syksyllä 2023.

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat Raision kaupungin strategian teemoihin ja tavoitteisiin, lakisääteisyyteen kunnan velvoitteista edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, kaupunkilaisten, luottamushenkilöiden, kaupungin johdon ja toimialojen osallistamiseen, eri yhteistyötoimijoiden kuten järjestöjen ja Varhan yhteistyön kehittämiseen, indikaattorien osoittaman uusimpaan saatavilla olevaan tietoon sekä muihin kaupunkitasoisiin, Varhan alueellisiin sekä kansallisesti linkittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Tavoitteena on ollut rakentaa strategiaa tukeva ja näkyväksi tekevä koko kaupungin hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelman kaupunkitasoiset tavoitteet ja toimenpiteet on kohdennettu kaikille ikäryhmille huomioiden erityisesti työikäiset, ikääntyvät ja eri tavoin toimintakykyiset asukkaat. Lasten ja nuorten tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet tullaan kuvaamaan valmisteilla olevassa Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, joka linkittyy hyvinvointisuunnitelmaan.

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman painopisteiksi on valittu neljä painopistettä; 1. Mielen hyvinvoinnin eli positiivisen mielenterveyden edistäminen, 2. Fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen, 3. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden mahdollistaminen, ja 4. Saavutettavan ja turvallisen elinympäristön mahdollistaminen. Jokaiselle hyvinvointisuunnitelman painopisteelle on määritetty kaupunkitasoisesti yhteensä 24 kaupunkitasoista tavoitetta ja 32 toimenpidettä, vastuutahot ja mittarit, suunnitelma seurannasta ja arvioinnista raisiolaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseksi hyvinvointisuunnitelman toimintakaudella.

Valtuustokaudelle laaditun hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittaisessa raportissa, joka raportoidaan kaupunginvaltuustolle.

Lausunto

Hyvinvointisuunnitelma on kattava koonti kaupungin monipuolisesta työstä hyvinvointiasioiden eteen. Suunnitelmaan valikoidut painopisteet ovat monipuolisia, oikeasuuntaisia ja niiden sisältö on poikkileikkaavaa yli toimiala- ja vastuualuerajojen.

Infrapalveluiden vastuualueelta on suunnitelmaan nostettu mukaan esille erilaiset ohjelmatyöt ja suunnitelmat, joissa infrapalvelut on osallisena, mm. ympäristöohjelman toteuttaminen, asukkaiden osallistaminen, kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman sekä liikenneturvallisuus-suunnitelman toimenpiteet. Näiden edellä mainittujen ohjelmien toimenpiteet ovat keskeinen ja toimiva keino edesauttaa hyvinvointisuunnitelmassakin esille nostettujen painopisteiden hyvää toteutumista.

Esittelijä	Tekninen johtaja Timo Oja
Päätösehdotus	Infralautakunta antaa edellä mainitun mukaisen lausunnon Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Annetut lausunnot hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Hyvinvointijaosto 29.11.2023 § 52

Sivistyslautakunta 17.01.2024 § 10
775/00.01.02.00/2023

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Hyvinvointijaosto on päätöksellään 29.11.2023 § 52 lähettänyt hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksen lausunnoille infralautakunnalle, lupalautakunnalle, sivistyslautakunnalle, vapaa-aikalautakunnalle, kaupunkikehitysjaostolle, nuorisovaltuustolle, vanhusneuvostolle sekä vammaisneuvostolle. Lausuntojen antamisen määräaika on 31.1.2024 mennessä.

Selostus asiasta

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yksi kaupungin tärkeimmistä tehtävistä sisältyen kaikkiin kaupungin lakisääteisiin tehtäviin. Kaupungin tavoitteena on tarjota mahdollisuudet ja puitteet aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään sekä turvalliseen ja viihtyisään toimintaympäristöön kaiken ikäisille ja toimintakykyisille kaupunkilaisille. Kaupungissa edellytyksiä hyvinvoinnille ja terveydelle luovat niin koulutus-, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt, kotouttamisen ja työllisyyden tukeminen sekä monet muut kunnan tehtävät.

Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun ja laadintaan ovat osallistuneet hyvinvointikoordinaattori, kaupungin johtoryhmä eli Hyte-johtoryhmä, kaikki toimialat eli Kestävä Raisio –työryhmä, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, hyvinvointijaosto, lautakunnat ja kaupunginvaltuusto. Prosessi on sisältänyt työpajoja, kyselyitä, kohtaamiseen tilaisuuksia ja seminaareja eri kohderyhmille. Työ on ollut laaja-alaisesti keskeisiä viranhaltijoita osallistava.

Raision hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu samanaikaisesti VarsinaisSuomen hyvinvointialueen eli Varhan alueellisen hyvinvointisuunnitelman kanssa. Varhan alueellista hyvinvointisuunnitelmaa on hyödynnetty Raision hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyssä. Tämä on ollut tärkeää niin yhteistyön vahvistamisen kannalta kuin myös suunnitelmien linkittymisen tasolla.

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat Raision kaupungin strategian teemoihin ja tavoitteisiin, lakisääteisyyteen kunnan velvoitteista edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, kaupunkilaisten, luottamushenkilöiden, kaupungin johdon ja toimialojen osallistamiseen, eri yhteistyötoimijoiden kuten järjestöjen ja Varhan yhteistyön kehittämiseen, indikaattorien osoittaman uusimpaan

saatavilla olevaan tietoon sekä muihin kaupunkitasosiin, Varhan alueellisiin sekä kansallisesti linkittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Hyvinvointisuunnitelman kaupunkitasoiset tavoitteet ja toimenpiteet on kohdennettu kaikille ikäryhmille huomioiden erityisesti työikäiset, ikääntyvät ja eri tavoin toimintakykyiset asukkaat. Lasten ja nuorten tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet tullaan kuvaamaan valmisteilla olevassa Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, joka linkittyy hyvinvointisuunnitelmaan.

Sivistyslautakunnan lausunto

Sivistys- ja vapaa-aikatoimialan tehtävänä on järjestää toimintansa mahdollisimman hyvin kaupunkilaisten hyvinvointia tukevaksi ja mahdollistavaksi. Hyvinvointia edistävää kasvatusta-, koulutusta-, liikunta-, nuoriso-, kulttuurityötä tehdään yhteistyössä kaupungin kaikkien toimialojen, muiden kuntien, Varhan, järjestöjen, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointisuunnitelma kokoaa kattavasti kaupungin monipuolisen työn hyvinvointiasioissa ja ohjaa työvälineenä toiminnan strategista johtamista.

Lapsiperheille teetetty hyvinvointikysely, asukasbudjetoinnin ensimmäinen toteutettu prosessi ja hyvinvointisuunnitelman työpajat päättäjille, vaikuttamistoimielimille ja hyvinvointijaostolle kokosivat kuntalaisten näkemyksiä ja toiveita työmme suunnittelun avuksi ja tueksi.

Hyvinvointisuunnitelmaan vahvasti linkittyvistä suunnitelmista ison osan muodostavat sivistys- ja vapaa-aikatoimialan ohjaavat suunnitelmat, kuten esim. varhaiskasvatussuunnitelma, koulujen opetussuunnitelmat, lasten ja nuorten kulttuurikasvatussuunnitelma ja valmisteilla oleva lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jossa tullaan tarkemmin kuvaamaan lapsia ja nuoria koskevat tavoitteet ja toimenpiteet.

Hyvinvointisuunnitelman painopistealueet, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, kulttuurillisen hyvinvoinnin edistäminen, mielenterveyden hyvinvoinnin edistäminen, fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen ja saavutettavan ja turvallisen elin- ja toimintaympäristön rakentaminen ja kehittäminen osana kasvatuksen, koulutuksen, kulttuurin, liikunnan ja vapaa-ajan toimintoja ovat toimialamme ydintehtäviä, joita tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä hyvinvointisuunnitelmassa kuvattun mukaisesti.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta antaa edellä mainitun mukaisen lausunnon Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Annetut lausunnot hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Hyvinvointijaosto 29.11.2023 § 52

Vapaa-aikalautakunta 23.01.2024 § 7
775/00.01.02.00/2023

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Hyvinvointijaosto on päätöksellään 29.11.2023 § 52 lähettänyt hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksen lausunnoille infralautakunnalle, lupalautakunnalle, sivistyslautakunnalle, vapaa-aikalautakunnalle, kaupunkikehitysjaostolle, nuorisovaltuustolle, vanhusneuvostolle sekä vammaisneuvostolle. Lausuntojen antamisen määräaika on 31.1.2024 mennessä.

Selostus asiasta

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Aukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yksi kaupungin tärkeimmistä tehtävistä sisältyen kaikkiin kaupungin lakisääteisiin tehtäviin. Kaupungin tavoitteena on tarjota mahdollisuudet ja puitteet aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään sekä turvalliseen ja viihtyisään toimintaympäristöön kaiken ikäisille ja toimintakykyisille kaupunkilaisille. Kaupungissa edellytyksiä hyvinvoinnille ja terveydelle luovat niin koulutus-, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt, kotouttamisen ja työllisyyden tukeminen sekä monet muut kunnan tehtävät.

Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun ja laadintaan ovat osallistuneet hyvinvointikoordinaattori, kaupungin johtoryhmä eli Hyte-johtoryhmä, kaikki toimialat eli Kestävä Raisio -työryhmä, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, hyvinvointijaosto, lautakunnat ja kaupunginvaltuusto. Prosessi on sisältänyt työpajoja, kyselyitä, kohtaamiseen tilaisuuksia ja seminaareja eri kohderyhmille. Työ on ollut laaja-alaisesti keskeisiä viranhaltijoita osallistava.

Raision hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu samanaikaisesti Varsinais-Suomen hyvinvointialueen eli Varhan alueellisen hyvinvointisuunnitelman kanssa. Varhan alueellista hyvinvointisuunnitelmaa on hyödynnetty Raision hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyssä. Tämä on ollut tärkeää niin yhteistyön vahvistamisen kannalta kuin myös suunnitelmien linkittymisen tasolla.

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat Raision kaupungin strategian teemoihin ja tavoitteisiin, lakisääteisyteen kunnan velvoitteista edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, kaupunkilaisten, luottamushenkilöiden, kaupungin johdon ja toimialojen osallistamiseen, eri yhteistyötoimijoiden kuten järjestöjen ja

Varhan yhteistyön kehittämiseen, indikaattorien osoittaman uusimpaan saatavilla olevaan tietoon sekä muihin kaupunkitasoihin, Varhan alueellisiin sekä kansallisesti linkittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Hyvinvointisuunnitelman kaupunkitasoiset tavoitteet ja toimenpiteet on kohdennettu kaikille ikäryhmille huomioiden erityisesti työikäiset, ikääntyvät ja eri tavoin toimintakykyiset asukkaat. Lasten ja nuorten tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet tullaan kuvaamaan valmisteilla olevassa Raison lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, joka linkittyy hyvinvointisuunnitelmaan.

Vapaa-aikalautakunnan lausunto

Sivistys- ja vapaa-aikatoimialan tehtävänä on järjestää toimintansa mahdollisimman hyvin kaupunkilaisten hyvinvointia tukevaksi ja mahdollistavaksi. Hyvinvointia edistävää kasvatusta-, koulutusta-, liikunta-, nuoriso-, kulttuurityötä tehdään yhteistyössä kaupungin kaikkien toimialojen, muiden kuntien, Varhan, järjestöjen, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointisuunnitelma kokoaa kattavasti kaupungin monipuolisen työn hyvinvointiasioissa ja ohjaa työvälineenä toiminnan strategista johtamista.

Lapsiperheille teetetty hyvinvointikysely, asukasbudjetoinnin ensimmäinen toteutettu prosessi ja hyvinvointisuunnitelman työpajat päättäjille, vaikuttamistoimielimille ja hyvinvointijaostolle kokosivat kuntalaisten näkemyksiä ja toiveita työmme suunnittelun avuksi ja tueksi.

Hyvinvointisuunnitelmaan vahvasti linkittyvistä suunnitelmista ison osan muodostavat sivistys- ja vapaa-aikatoimialan ohjaavat suunnitelmat, kuten esim. varhaiskasvatussuunnitelma, koulujen opetussuunnitelmat, lasten ja nuorten kulttuurikasvatussuunnitelma ja valmisteilla oleva lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jossa tullaan tarkemmin kuvaamaan lapsia ja nuoria koskevat tavoitteet ja toimenpiteet.

Hyvinvointisuunnitelman painopistealueet, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, kulttuurillisen hyvinvoinnin edistäminen, mielenterveyden hyvinvoinnin edistäminen, fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen ja saavutettavan ja turvallisen elin- ja toimintaympäristön rakentaminen ja kehittäminen osana kasvatuksen, koulutuksen, kulttuurin, liikunnan ja vapaa-ajan toimintoja ovat toimialamme ydintehtäviä, joita tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä hyvinvointisuunnitelmassa kuvatun mukaisesti.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Vapaa-aikalautakunta antaa edellä mainitun mukaisen lausunnon Raison kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 luonnoksesta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Annetut lausunnot hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Hyvinvointijaosto 29.11.2023 § 52

Kaupunkikehitysjaosto 29.01.2024 § 7
775/00.01.02.00/2023

Valmistelija: kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tiivistelmä

Hyvinvointijaosto on päätöksellään 29.11.2023 § 52 lähettänyt hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksen lausunnoille infralautakunnalle, lupalautakunnalle, sivistyslautakunnalle, vapaa-aikalautakunnalle, kaupunkikehitysjaostolle, nuorisovaltuustolle, vanhusneuvostolle sekä vammaisneuvostolle. Lausuntojen antamisen määräaika on 31.1.2024 mennessä.

Selostus asiasta

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yksi kaupungin tärkeimmistä tehtävistä sisältyen kaikkiin kaupungin lakisääteisiin tehtäviin. Kaupungin tavoitteena on tarjota mahdollisuudet ja puitteet aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään sekä turvalliseen ja viihtyisään toimintaympäristöön kaiken ikäisille ja toimintakykyisille kaupunkilaisille. Kaupungissa edellytyksiä hyvinvoinnille ja terveydelle luovat niin koulutus-, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt, kotouttamisen ja työllisyyden tukeminen sekä monet muut kunnan tehtävät.

Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun ja laadintaan ovat osallistuneet hyvinvointikoordinaattori, kaupungin johtoryhmä eli Hyte-johtoryhmä, kaikki toimialat eli Kestävä Raisio -työryhmä, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, hyvinvointijaosto, lautakunnat ja kaupunginvaltuusto. Prosessi on sisältänyt työpajoja, kyselyitä, kohtaamiseen tilaisuuksia ja seminaareja eri kohderyhmille. Työ on ollut laaja-alaisesti keskeisiä viranhaltijoita osallistava.

Raision hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu samanaikaisesti Varsinais-Suomen hyvinvointialueen eli Varhan alueellisen hyvinvointisuunnitelman kanssa. Varhan alueellista hyvinvointisuunnitelmaa on hyödynnetty Raision hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyssä. Tämä on ollut tärkeää niin yhteistyön vahvistamisen kannalta kuin myös suunnitelmien linkittymisen tasolla.

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat Raision kaupungin strategian teemoihin ja tavoitteisiin, lakisääteisyyskannan velvoitteista edistää kuntalaisten hyvinvointia

ja terveyttä, kaupunkilaisten, luottamushenkilöiden, kaupungin johdon ja toimialojen osallistamiseen, eri yhteistyötoimijoiden kuten järjestöjen ja Varhan yhteistyön kehittämiseen, indikaattorien osoittaman uusimpaan saatavilla olevaan tietoon sekä muihin kaupunkitasoisiin, Varhan alueellisiin sekä kansallisesti linkittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Hyvinvointisuunnitelman kaupunkitasoiset tavoitteet ja toimenpiteet on kohdennettu kaikille ikäryhmille huomioiden erityisesti työikäiset, ikääntyvät ja eri tavoin toimintakykyiset asukkaat. Lasten ja nuorten tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet tullaan kuvaamaan valmisteilla olevassa Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, joka linkittyy hyvinvointisuunnitelmaan.

Lausunto

Hyvinvointisuunnitelma on kattava koonti kaupungin monipuolisesta työstä hyvinvointiasioiden eteen. Suunnitelmaan valikoidut painopisteet ovat monipuolisia, oikeasuuntaisia ja niiden sisältö on poikkileikkaavaa yli toimiala- ja vastuualue-rajajen.

Kaupunkikehityspalveluiden vastuualueelta on suunnitelmaan nostettu mukaan esille erilaiset ohjelmatyöt, joita kaupunkikehityspalveluissa tehdään. Suunnitelmassa on nostettu esille niin kotouttamisohjelmassa, ympäristöohjelmassa kuin vaikkapa kaavoitusohjelmassa mukana olevia toimenpiteitä. Näiden edellä mainittujen ohjelmien toimenpiteet ovat keskeinen ja toimiva keino edesauttaa hyvinvointisuunnitelmassakin esille nostettujen painopisteiden hyvää toteutumista.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunkikehitysjaosto antaa edellä mainitun mukaisen lausunnon Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta.
Päätös	<p>Hannele Lehto-Laurila ehdotti Elisa Vuorisen kannattamana, että hyvinvointisuunnitelman neljä painopistettä (luku 6, s. 14) muutetaan seuraavaan järjestykseen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden mahdollistaminen 2. Saavutettavan ja turvallisen elinympäristön mahdollistaminen 3. Fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen 4. Mielen hyvinvoinnin eli positiivisen mielenterveyden edistäminen <p>Lisäksi Emma Lindqvist ehdotti Elisa Vuorisen kannattamana, että hyvinvointisuunnitelmasta tehdään visuaalinen kooste.</p> <p>Kaupunkikehitysjaosto hyväksyi Lehto-Laurilan ja Lindqvistin ehdotukset yksimielisesti. Muilta osin päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.</p>

Annetut lausunnot hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Hyvinvointijaosto 29.11.2023 § 52

Vanhusneuvosto 11.12.2023 § 94

Hyvinvointijaosto (29.11.2023 § 52) pyytää Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta vanhusneuvoston lausuntoa 31.1.2024 mennessä.

Hyvinvointikoordinaattori esittelee kokouksessa Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2023-2025 luonnosta.

Esittelijä	Vanhusneuvoston puheenjohtaja Auli Raunio
Päätösehdotus	Vanhusneuvosto päättää lausunnon antamisesta.
Päätös	Hyvinvointikoordinaattori esitteli hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnosta. Käydyn keskustelun jälkeen vanhusneuvosto päätti antaa lausunnon tammikuun kokouksessa.

Vanhusneuvosto 15.01.2024 § 6
775/00.01.02.00/2023

Esittelijä	Vanhusneuvoston puheenjohtaja Auli Raunio
Päätösehdotus	Vanhusneuvosto päättää lausunnon antamisesta.
Päätös	<p>Vanhusneuvosto päätti antaa hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta seuraavan lausunnon:</p> <p>Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnos on hyvä ja monipuolinen. Sen valmisteluun on otettu laaja-alaisesti mukaan niin päättäjiä, kaupunkilaisia kuin erilaisia sidosryhmiä. Myös Varsinais-Suomen hyvinvointialueen eli Varhan samanaikaisesti valmisteltua alueellista hyvinvointisuunnitelmaa on hyödynnetty Raision hyvinvointisuunnitelman laadinnassa. Tavoitteena on, että kaupunkilaisten hyvinvointia edistetään eri toimijoiden yhteistyöllä. Painopisteiksi on valittu neljä tärkeää hyvinvoinnin osa-aluetta, joiden kaupunkitasoiset tavoitteet ja toimenpiteet on haluttu kohdentaa kaikille ikäryhmille.</p> <p>Vanhusneuvosto vaikuttamistoimielimenä kiinnitti hyvinvointisuunnitelmassa erityisesti huomiota oman kohderyhmänsä, ikäihmisten, esille tuloon suunnitelmassa ja sen tavoitteissa. Monissa kohtaa on ikääntyneet huomioitu hyvin, mutta esim. painopisteessä 2 Fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen, olisi ikäihmisten, 25 % kaikista raisiolaisista, voitu ottaa korostetummin esille niin tavoitteissa kuin toimenpiteissä. Samoin hyvinvointisuunnitelmaan</p>

linkittyvien suunnitelmien yhteydessä kaivattiin kaupunkitasoisesti ohjaavien suunnitelmien listalta mainintaa Raision ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmasta lasten ja nuorten suunnitelman rinnalla. Varhan joulukuussa hyväksytty suunnitelma ikääntyvän väestön tukemiseksi 2023-2025 on mainintana mukana, ja se antaisi mielestämme hyvät lähtökohdat kaivatulle omalle Raision ikäihmisten hyvinvointiohjelmalle.

Vanhusneuvosto uskoo, että Raision hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 toteuttaminen yhdessä lisää eri ikäisten raisiolaisten hyvinvointia ja onnellisuutta kotikaupungissaan.

Annetut lausunnot hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Hyvinvointijaosto 29.11.2023 § 52

Vammaisneuvosto 24.01.2024 § 5
775/00.01.02.00/2023

Hyvinvointijaosto (29.11.2023 § 52) pyytää Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta vammaisneuvoston lausuntoa 31.1.2024 mennessä.

Esittelijä	Vammaisneuvoston puheenjohtaja Helena Eskonmaa
Päätösehdotus	Vammaisneuvosto antaa lausunnon hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta.
Päätös	Vammaisneuvosto päätti antaa hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Vammaisneuvosto pitää hyvinvointisuunnitelman luonnosta hyvin laadittuna ja esille nostettuja neljää painopistettä hyvinä. Vammaisneuvosto pitää painopisteen 4 saavutettavan ja turvallisen elinympäristön mahdollistaminen toimenpiteen nro 27 monialaisen esteettömyystyöryhmän perustamista hyvänä ja tarpeellisena. Vammaisneuvosto ehdottaa saavutettavuus ja esteettömyys –termien avaamista suunnitelmassa sekä pitää kunnan ja Varhan roolien selkeyttämistä tärkeänä.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti kokouksessa.

Annetut lausunnot hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Hyvinvointijaosto 29.11.2023 § 52

Nuorisovaltuusto 18.12.2023 § 87

Hyvinvointijaosto pyytää Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta lausunnot infralautakunnalta, lupalautakunnalta, sivistyslautakunnalta, vapaa-aikalautakunnalta, kaupunkikehitysjaostolta, nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta 31.1.2024 mennessä.

Esittelijä	Nuorisovaltuuston puheenjohtaja Leia Kuorilehto
Päätösehdotus	Nuorisovaltuusto valmistelee lausunnon.
Päätös	Nuorisovaltuusto valmistelee lausunnon tammikuun loppuun mennessä. Atte Suna saapui tämän kohdan käsittelyn aikana klo 17.08.

Nuorisovaltuusto 22.01.2024 § 6
775/00.01.02.00/2023

Puheenjohtaja esittelee 18.12.2023 kokouksessa käydyn keskustelun perusteella laaditun lausuntoehdotuksen kokouksessa.

Esittelijä	Nuorisovaltuuston puheenjohtaja Leia Kuorilehto
Päätösehdotus	Nuorisovaltuusto käsittelee lausuntoluonnoksen ja päättää lausunnon antamisesta.
Päätös	Nuorisovaltuusto valtuuttaa puheenjohtajiston kirjoittamaan lausunnon.

Yleistä

Hyvinvointisuunnitelmassa on otettu hyvin huomioon myös lapset ja nuoret huolimatta siitä että Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistellaan erikseen. Tämä on tärkeää, sillä monet hyvinvointia heikentävät tai voimistavat asiat vaikuttavat kaikkiin ikäluokkiin.

Yksittäisiä huomioita painopisteistä

7.1. Painopiste 1. Mielen hyvinvoinnin eli positiivisen mielenterveyden edistäminen

Tavoitteet on valittu hyvin, mutta jää epäselväksi millaisilla toimenpiteillä näitä on tarkoitus edistää. Tavoitteissa on mainittu saavutettava ja monikanavainen viestintä positiivisesta mielenterveydestä ja ehkäisevästä päihdetyöstä. Nuorisovaltuuston mielestä hyvinvointisuunnitelmassa olisi olennaista avata konkreettisia toimenpiteitä, missä kanavissa ja kenen toimesta viestintää toteutetaan.

Yksinäisyys on kaikissa ikäluokissa suuri riskitekijä mielenterveyden heikkenemiseen. Olisi siis olennaista korostaa yksinäisyyden vähentämistä ja sosiaalisten suhteiden vahvistamista myös kaupungin tavoitteena. Ikäihmisille yksinäisyyttä vähentäviä toimia on valittu hyvin, mutta myös työikäisten, lapsiperheiden sekä lasten ja nuorten kohdalla olisi olennaista pohtia ongelmaan ratkaisuja. Yksinäisyyden ehkäisyyn liittyy myös kaupungin asukkaiden ja naapurustojen tukiverkkojen vahvistaminen.

7.2. Painopiste 2. Fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen

Koululiikunnasta on mainittu vain lyhyesti osana yhtä toimenpidettä. Voisi kuitenkin olla olennaista korostaa koululiikunnan kehittämistä yhtenä tavoitteena, vaikka se tulisikin Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa esille. Tämä on tärkeää erityisesti niiden lasten ja nuorten kohdalla, jotka eivät liiku vapaa-ajalla. Miellyttävä, innostava ja monipuolinen koululiikunta on reitti liikunnasta nauttimisen pariin ja vapaa-ajan harrastamiseen. Huonosti järjestetty koululiikunta taas voi latistaa jo ennestään vähän liikkuvia lapsia ja nuoria.

Muita huomioita

Hyvinvointisuunnitelman selkeyden ja ymmärrettävyyden vuoksi viitattaessa Raisiossa käytössä oleviin tai valmisteilla oleviin ohjelmiin (esim. turvallisuusohjelma tai elinvoimaohjelma) voisi näiden ohjelmien toimenpiteitä avata hyvinvointisuunnitelmassa lyhyesti. Näin kaikki hyvinvointia edistävät toimenpiteet olisivat helposti löydettävissä hyvinvointisuunnitelmasta.

Luonnos ei ole vielä kovin saavutettava. Tavoitteita ja toimenpiteitä voisi jäsenellä paremmin tai taulukoida, jotta hyvinvointisuunnitelma olisi helposti luettavissa.

Monet tavoitteet ja toimenpiteet on valittu hyvin, mutta osasta puuttuu konkretiaa. Konkreettisten toimien ylös kirjaaminen helpottaa hyvinvointisuunnitelman hyödyntämistä eri kaupungin työntekijöiden ja toimijoiden työssä.

Raision nuorisovaltuusto